

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Karlovy Vary

Inspekční zpráva

Dětský domov

357 31 Horní Slavkov, Dlouhá 22

Identifikátor: 600 028 771

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Školský úřad Sokolov, Heyrovského 1645

Termín konání komplexní inspekce: 7. - 9. prosince 1999

Čj.	066 826/99-4020
Signatura	ke3pt201

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovně vzdělávací program

Výchovně vzdělávací program koresponduje s daným typem zařízení - internátním dětským domovem (dále jen DD). Program je doplněn fragmenty rodinné výchovy. Výchovné skupiny jsou věkově heterogenní a koedukované.

Adaptační fáze probíhá přímo ve výchovné skupině (dále jen VS), která je s předstihem pozitivně motivována a svěřence přijímá kladně. Personál věnuje tomuto svěřenci zvýšenou pozornost. Sourozenci jsou zásadně umístováni do stejné VS.

Vztahy svěřenců k soukromému vlastnictví jsou cíleně rozvíjeny, svěřenci mají své osobní věci a pečují o ně.

Systém je otevřený vnějším vlivům, svěřenci docházejí do místních škol a navštěvují různé zájmové a sportovní útvary mimo DD. Zařízení spolupracuje s adventisty ze Sokolova, kteří připravují pro svěřence bez rodinného zázemí různé zábavné programy a letní tábory.

Práce s rodinami svěřenců se příliš nedaří. Pravidelný kontakt se svými dětmi udržuje jen asi 10 rodin, z toho v polovině případů jde o prarodiče.

Svěřenci se výraznou měrou podílejí na estetické úpravě interiérů.

Samospráva svěřenců není zřízena.

Dovolenky jsou svěřencům udělovány jen na prázdniny, zákonní zástupci nemají o větší četnost zájem. Domů vyjíždí jen 12 svěřenců, podmínkou je souhlas OPD a zákonných zástupců.

Volné vycházky jsou udělovány svěřencům starším 12 let splňují-li stanovená kritéria (chování). Volné vycházky nejsou udělovány mentálně retardovaným svěřencům.

DD vytváří podmínky pro rozvoj mimořádného talentu a nadání svěřenců. ZUŠ (hudební) navštěvuje 6 svěřenců, taneční obor 9 svěřenců, další svěřenci navštěvují různé obory v místním DDM a 12 svěřenců hraje fotbal za Spartak Slavkov.

Zařízení je schopno vytvořit podmínky i pro svěřence se specifickými vzdělávacími potřebami. Součástí zařízení je speciální mateřská škola (dále jen MŠ) s kapacitou 10 míst.

Individuální výchovně vzdělávací plány nejsou vypracovávány.

Hodnocení svěřenců je slovní, 1 VS používá vlastní bodovací systém. Svěřencům jsou denně v rámci večerního programu poskytovány zpětné vazby, 1x týdně probíhá hodnocení celé skupiny. 2x ročně jsou organizována shromáždění svěřenců celého DD. Na nich jsou vyhodnocováni nejlepší a nejhorší svěřenci.

Svěřencům, kterým končí ÚV, je poskytována finanční a věcná pomoc v souladu s vyhláškou MŠMT č. 247/1996 Sb., o výši kapesného a věcné pomoci poskytované dětem a mládeži s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou.

Systém je pro svěřence bezpečný, výskyt negativních jevů mezi nimi je minimální a jedná se o méně závažné činy (drobné krádeže). I ty jsou personálem šetřeny a řešeny.

Výchovně vzdělávací systém je stimulující, využíváno je diferenciací kapesného a přiznávání (odnímání) různých výhod.

Výchovně vzdělávací program je dobrý.

Podmínky pro výchovně vzdělávací činnost

Ředitelka i zástupkyně jsou odborně a pedagogicky způsobilé.

Kolektiv vychovatelů tvoří 14 vychovatelů, z toho 8 je odborně a pedagogicky způsobilých. Dalších 5 vychovatelek absolvovalo střední školy nepedagogického směru. Studium speciální pedagogiky absolvovali 2 vychovatelé. Velmi cenné je, že ve sboru vychovatelů jsou v současné době 3 muži a v únoru bude přijat 4.

Kolektiv učitelek speciální MŠ tvoří 2 pracovnice. Obě absolvovaly SPgŠ, žádná z nich není odborně a pedagogicky způsobilá. Studium speciální pedagogiky zahájí 1 z nich, 1 z nich absolvovala logopedický kurs.

Nikdo ze zaměstnanců neabsolvoval experienciální psychoterapeutický výcvik.

Ve výchovně vzdělávací činnosti jsou využíváni i nepedagogičtí pracovníci, čímž se pro svěřence rozšiřuje škála modelů chování a identifikačních vzorů.

Sociální pracovnice v současné době studuje sociálně právní školu. Zkušenosti s prací v oboru má z předcházejícího zaměstnání. Své úkoly plní v celém rozsahu, úroveň spolupráce s pedagogickými pracovníky je velmi dobrá. Dluh na ošetřovném činí téměř 2 miliony, vymahatelnost je mizivá.

Zařízení disponuje dostatkem vhodných prostor k realizaci výchovně vzdělávacího programu. Tyto prostory jsou velmi dobře vybaveny a odpovídají psychohygienickým zásadám. Ložnice jsou 1 - 3-lůžkové, 1 je 4-lůžková. DD má i vlastní tělocvičnu.

Materiálně technické vybavení je nadprůměrné. Všechny VS disponují audiovizuální technikou, k dispozici je dostatek sportovních a turistických potřeb včetně horských kol.

Zásady výchovy prostředím jsou plně respektovány.

Prostorové podmínky v obou objektech umožňují provoz daného typu zařízení.

Ve vlastnictví DD je služební vozidlo, v březnu 2000 bude zakoupen mikrobusek.

Cca 80 % svěřenců neprošlo DDÚ a není k dispozici žádná závěrečná zpráva. Vedení DD pak musí v případě potřeby žádat územně příslušný DDÚ o diagnostický pobyt nebo zajišťovat alespoň psychologické vyšetření.

Finanční prostředky jsou využívány efektivně.

V obou objektech je udržován pořádek a čistota.

Vliv sociodemografických podmínek na činnost zařízení není negativní.

Podmínky pro výchovně vzdělávací činnost jsou velmi dobré.

Organizace, formy a metody výchovně vzdělávací činnosti

Vnitřní řád je svěřencům v základních ustanoveních srozumitelný a je jim vychovatelkami v přijatelných časových intervalech znovu vysvětlován.

Hodnotící systém je svěřencům plně srozumitelný.

Struktura denního režimu odpovídá věku i typu a stupni postižení svěřenců.

Psychologickou péči zajišťuje externí psycholog, který v DD pracuje na čtvrt úvazku. Jeho činnost v zařízení je potřebná zejména u svěřenců, kteří neabsolvovali diagnostický pobyt v DDÚ.

Speciální MŠ plní svou funkci na velmi dobré úrovni, saturuje i potřeby místních občanů (část kapacity využívají místní postižené děti). Učitelky jsou maximálně empatické, se svěřenci mají navázaný pozitivní vztah. Důvěra svěřenců k nim je mimořádná. Výchovně vzdělávací program koresponduje s aktuálním složením kolektivu dětí. Prostory MŠ i materiální zajištění jejího provozu je velmi dobré.

Zdravotnice vede o každém svěřenci kartu s potřebným přehledem o vyšetřeních, vede evidenci

vydávání léků.

Užívané metody výchovně vzdělávací práce jsou pestré, sociální trénink je součástí práce se svěřenci. Přístup ke svěřencům je individuální. Výchovně vzdělávací program je plněn ve všech částech.

Struktura denního režimu odpovídá psychohygienickým zásadám.

Prostor pro samostatné aktivity svěřenců je dostatečný zejména v oblasti zájmové činnosti.

Podíl represe v činnosti pedagogických pracovníků je minimální.

Organizace, formy a metody výchovně vzdělávací činnosti jsou dobré.

Interakce a komunikace

Svěřencům jsou známa pravidla jednání s dospělými včetně oslovování zaměstnanců. Tato pravidla jsou oběma stranami respektována. Všichni zaměstnanci respektují osobnost svěřence a formy jednání korespondují s věkem, typem a stupněm postižení.

Komunikace je založena na vzájemné důvěře, prostor pro diskusi je dostatečný.

Vztahy mezi personálem a svěřenci jsou vynikající, pedagogičtí pracovníci mají dostatečnou míru altruizmu.

Komunikativní schopnosti svěřenců jsou cíleně rozvíjeny, výsledky jsou však do značné míry limitovány osobnostními možnostmi jednotlivých svěřenců. Mimo jiné je například využíváno i systému „pokut“ (1 Kč) za použití vulgárního slova. Evidentní úspěchy jsou u svěřenců ve speciální mateřské škole, kteří po přijetí do DD vůbec nekomunikovali a postupně se dostávají na přijatelnou úroveň.

Interakce a komunikace je velmi dobrá.

Další aktivity významně ovlivňující výchovně vzdělávací činnost

Úroveň spolupráce s dalšími zainteresovanými orgány:

- s OPD - velmi dobrá,
- se školami - výborná včetně OU,
- s policií - minimální, ale dobrá,
- s obcí - výborná, mimořádně dobrá je s obecním úřadem Vřesová, který reagoval na výzvu ředitelky a sponzoruje zařízení, neboť v něm jsou i svěřenci z jejich obce,
- s ŠÚ - výborná,
- se soudy - dobrá.

Zařízení se účastní sportovních a kulturních soutěží a přehlídek. Dobrých výsledků je dosahováno zejména ve sportu - například postup do celostátního kola v malé kopané.

Zařízení umožňuje odbornou praxi studentům středních a vyšších pedagogických a sociálně právních škol.

Celoroční smlouva o zajištění praxe byla uzavřena s OU v místě.

Další aktivity jsou velmi dobré.

Výsledky výchovně vzdělávací činnosti

Katamnstická sledování jsou prováděna v rámci možností - většina bývalých svěřenců na dotazy DD neodpovídá. Zařízení umožňuje bývalým svěřencům návštěvy v zařízení včetně noclehu.

V průběhu inspekce nebyly zjištěny žádné hostilní postoje svěřenců vůči zařízení nebo personálu. Nikdo ze svěřenců není na útěku.

U svěřenců se daří vytvářet důležité stereotypy, u předškoláků pak zejména sebeobsluhu a toleranci vůči ostatním členům kolektivu. Velmi příznivé je, že jsou u svěřenců cíleně rozvíjeny komunikační dovednosti a i u svěřenců ve speciální MŠ je dosahováno dobrých výsledků.

Výsledky výchovně vzdělávací činnosti jsou velmi dobré.

Hodnocení kvality výchovně vzdělávací činnosti

Kvalita výchovně vzdělávací činnosti je dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Přestože si vedení DD uvědomuje nezbytnost vypracování koncepčních záměrů v souvislosti s transformací DD na rodinný typ, žádné konkrétní materiály dosud zpracovány nemá. Ještě v průběhu inspekce bylo přijato doporučení navštívit konkrétní DD rodinného typu, který je umístěn v podobném objektu. Pak budou následovat další kroky (vyjádření odborníka k adaptaci budov, jednání s územně příslušným DDÚ a se zřizovatelem atd.).

Tyto cíle jsou reálné a vycházejí z analýzy stávajících podmínek. Priority dosud nebyly stanoveny. Pracovníci se na stanovení těchto cílů prozatím nepodílejí.

Roční plán práce je zpracován. Přípomínky pracovníků jsou dle možnosti akceptovány.

Týdenní programy výchovné práce nejsou, v rozporu s instrukcí MŠ ČSR č. 28/1981, kterou se stanoví podrobnosti o organizaci školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, zpracovávají. Vychovatelé vypracovávají měsíční plány, které již nejsou dále časově rozčleněny, obsahují obecné formulace a jsou v nich uváděny zbytečně činnosti dané režimem dne. Jejich průběžné plnění je nekontrolovatelné. Řada plánovaných „činností“ má jen proklamativní charakter (například „chápání a oceňování rozdílností jednotlivců, vzájemné porozumění...“ - plán práce 2. VS na prosinec 1999).

Plánování je nevyhovující.

Organizování

Přímá výchovná práce vedoucích pracovníků je naplňována. Vedoucí vychovatelka slouží přímo u VS, je v rozvrhu služeb. Ředitelka DD naplňuje přímou výchovnou práci formou individuálních pohovorů se svěřenci, což je v rozporu se stanoviskem MŠMT čj. 15 870/96-60 vydaném dne 1996-04-19.

Kompetence pracovníků jsou jasně vymezeny, příslušné pravomoci jsou delegovány. Organizační struktura umožňuje účinné řízení DD.

Dokumentace DD není řádně vedena.

Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, která je svolávána jen 5x ročně (rozpor s výše uvedenou instrukcí MŠ ČSR č. 29/1981).

Porady vedení jsou svolávány 1x měsíčně, účastní se jich všichni vedoucí úseků.

Vnitřní informační systém využívá osobních kontaktů a písemných forem (nástěnky). Systém je

plně funkční. Poskytované informace jsou včasné a úplné.

Ochrana osobních dat je zajištěna, všichni pracovníci přicházející do styku s důvěrnými informacemi podepisují prohlášení o mlčenlivosti.

Zákonní zástupci jsou informováni při jejich návštěvách v DD a v případě potřeby i písemnou formou.

V žákovských knížkách některých svěřenců se objevují opakované zápisy o zapomínání učebnic, sešitů apod.

Velmi příznivé je, že svěřenci jsou přemísťováni do jiných zařízení minimálně - v posledním roce nebyl přemístěn nikdo. Případné přemístění je vždy se souhlasem příslušného DDÚ a v zájmu dotyčného svěřence.

DD se příležitostně prezentuje v regionálním tisku.

Výroční zpráva byla zpracována a obsahuje relevantní údaje.

Organizování je dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Přestože vedení DD vytváří podmínky pro zvyšování a rozšiřování kvalifikace pracovníků, studuje v současné době jen sociální pracovnice. Pracovníci se účastní vzdělávacích akcí Pedagogického centra v Plzni.

Pedagogičtí pracovníci mají dostatečný prostor pro uplatnění tvořivosti. Většina z nich se profilovala v některé zájmové oblasti. Jejich schopností je využíváno pro celý DD, nikoliv jen v jejich VS.

Začínající vychovatelé mají přidělenou uvádějící vychovatelku. Již před zahájením pracovního poměru se účastní 2 - 3 směn odcházejícího vychovatele.

Kritéria hodnocení jsou zpracována a zaměstnanci je znají. Hodnocení probíhá 1x ročně za účasti vedení a dotyčného pracovníka. Na základě výsledků jsou přiznávány odměny a osobní příplatky.

Vedení a motivování pracovníků je dobré.

Kontrolní mechanismy

Systém kontrolní činnosti je zpracován v organizačním řádu. Vedoucí jednotlivých úseků provádějí kontrolu, ředitelka se jejich kontrol občas účastní. Na poradách vedení je prováděna analýza výsledků kontrol a jsou přijímána opatření k odstranění zjištěných nedostatků. V případě závažnějších nedostatků jsou přijímána i nekompromisní a zásadní opatření (ukončení pracovního poměru s kuchařkou, která z DD odnášela potraviny).

Hospitace provádí ředitelka a vedoucí vychovatelka, hospitační záznamy nevedou, zpětnou vazbu poskytují.

Kontrolní mechanismy jsou dobré.

Hodnocení kvality řízení

Řízení DD je dobré.

Kontrolní mechanismy jsou funkční, vedení DD přijímá v případě potřeby i zásadní opatření.

Vážné nedostatky jsou v oblasti plánování, dílčí nedostatky jsou v organizování.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Základní přehled o kolektivu svěřenců a o využívání kapacity DD

Kapacita zařízení	75
Evidenční stav	74
Počet svěřenců fyzicky přítomných na zařízení	72
Počet svěřenců na útěku	0
Počet svěřenců podmíněčně propuštěných	0
Počet svěřenců s nařízenou ústavní výchovou	63
Počet svěřenců umístěných se souhlasem zákonných zástupců	5
Počet svěřenců umístěných na předběžné opatření / cizinců	6/0
Počet svěřenců v péči neurologa	2
Počet svěřenců v psychiatrické péči	4

Kolektiv svěřenců je vcelku vyvážený, kapacita zařízení je využívána velmi dobře.

Přehled o počtu a složení jednotlivých VS

VS	Počet svěřenců/dívek	MŠ	ZŠ	ZvŠ	SOU, OU, U	SŠ	Sourozenci ¹
1.	11/6	2	5	4			
2.	12/5	2	6	4			
3.	12/6	2	6	4			
4.	14/5	1	9	3	1		
5.	12/4	3	4	5			
6.	11/4	2	4	4			
Celkem	72 ² /30	12	34	24	1		

Cca 50 % svěřenců je mentálně retardovaných (z toho 6 žáků PoŠ). Značným problémem je jejich umístění po ukončení ÚV, neexistuje-li rodinné zázemí (viz nezařazený svěřenec).

Rozdělení svěřenců do jednotlivých VS je velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení,
- zřizovací listina s dodatky,

¹ nebylo sledováno, sourozenci jsou zásadně umístováni do stejné VS

² 1 svěřenec není zařazen (absolvent PoŠ)

- organizační a vnitřní řád,
- vnitřní platový předpis,
- roční plán práce,
- plán kontrolní činnosti,
- přehled výchovně vzdělávací práce,
- pedagogické deníky,
- osobní spisy svěřenců a zaměstnanců,
- kniha úrazů,
- evidence vydávání léků,
- dokumentace speciální MŠ,
- zápisy z provozních porad,
- zápisy z porad vychovatelů,
- zápisy z porad vedení,
- výroční zpráva.

ZÁVĚR

Zásadní pozitiva:

- * zastoupení mužů v kolektivu pedagogických pracovníků,
- * činnost speciální MŠ,
- * pozornost věnovaná interakci a komunikaci.

Zásadní negativa:

- * plánování,
- * dílčí nedostatky v organizování.

DD plní své hlavní funkce dobře. Ty jsou však limitovány současným, tj. internátním typem DD.

Vedoucí pracovnice uvažují o transformaci zařízení na DD rodinného typu, žádné konkrétní kroky však dosud podniknuty nebyly.

Velmi dobře pracuje speciální MŠ, která je součástí DD.

Vážnější nedostatky byly zjištěny v řídicí činnosti - zejména v plánování a organizování.

Efektivnost využívání finančních prostředků je velmi dobrá.

Doporučení:

1. Zkvalitnit plánování - zpracovat koncepční záměry, zrušit měsíční plány VS a zavést týdenní programy výchovné práce.
2. Odstranit nedostatky v organizování („přímá“ výchovná práce ředitelky, přijmout opatření k opakovaným upozorňováním školy na nedostatky u některých svěřenců atd.).
3. Odstranit nedostatky v dokumentaci DD.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Pavel Bártík	PaedDr. Pavel Bártík v. r.
Členové týmu	Mgr. Alena Rájová	Mgr. Alena Rájová v. r.

V Ústí nad Labem dne 1999-12-29

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2000-01-07

Razítko

Ředitelka školského zařízení	Podpis
Helga Dolejší	Helga Dolejší v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrá	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují činnost ústavu a průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacímho protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-01-14	066 31/00-4020
Zřizovatel	2000-01-14	066 30/00-4020

Připomínky ředitelky

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány.